

Glasilo
„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Izdavatelj in urednik:
Andrej Žumer,
nadučitelj in e. kr. okrajni šolski nadzornik.

Št. 19.

Ljubljana, 1. vinotoka 1893.

XXXIII. leto.

Vsebina. J. Š— a: Slovenskemu učiteljstvu. — Ljudevit Stiasny: Jesen. — Ukazi in odredbe šolskih oblastev. — Naši dopisi. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica upravnništva. — Listnica uredništva.

Slovenskemu učiteljstvu!

Kot sredstvo za nadaljno izobraževanje učitelja je vsekakor važno potovanje. Kakor je oni rokodelec, kateri ni prestopil domačega kraja, nekake manjše veljave, kakor oni, ki je videl to ali ono deželo ali mesto; ravno isto je, rekel bi, tudi pri učitelju, kateri še ni nikdar prijel potne palice v roke ter jo mahnil med svet.

Ali bode mogel učitelj uspešno poučevati v zemljepisji na višji stopinji, ako še ni imel prilike videti večjega mesta, ako še ni ogledaval čvrstih pečin gorskih velikanov, občudoval nepopisnih krasot vodnih slapov ter zrl nepreglednega morja? Težko! Kajti pojem o vseh teh stvareh ima pač — ker se ga je prisvojil v šoli ter pozneje utrdil po branji raznih potopisov — ali ta pojem je nekako temán, kakor da je z meglo obdan. In takemu učitelju je pouk iz zemljepisja neka muka; kajti otrokom je treba pojme o gorah, morju i. t. d. razjasnjevati, in kako jih

bode razjasnjeval, ako še njemu niso dovolj jasni. — Vse drugače poučuje učitelj, ki je videl dokaj sveta. Njemu je pouk iz zemljepisja neka slast, neko veselje. Kako nazorno in lahko umljivo popisuje jezero, saj mu narekava vse to spomin, kajti gledal in občudoval je z lastnimi očmi vso krasoto jezera in nehoté preživi v duhu one čase, ko je bival v bližini jezera.

Ali če pride učitelj v družbo, kjer se menijo o tem, kje je ta, kje oni hodil, kaj skusil — tedaj mora učitelj, kateri vedno doma tiči, le poslušati, in če pride vrsta nanj, da naj on poroča kaj o potovanji, molčati. In kaj potem ljudje o takem učitelju mislijo, vé pač vsakdo. Od učitelja se pa zahteva dandanes, če hoče kaj veljati, da je nekak „univerzalni ženij“.

Po desetmesečnem napornem delu v šoli pridejo težko pričakovane počitnice, da se učitelj odpočije, okreпча in poživi duha. In tudi počitnice mora si učitelj iz-

koriščati in sicer, da si nabira novih dušnih zakladov za prihodnje leto in da si nekoliko razvedri duha. Kako pretolče učitelj počitnice, je vsakomur znano. Največ jih ostane doma. Drugi pa vzamejo potni les v roke in hajd med svet — navadno per pedes' tovariše sosede obiskavat. Tako potovanje je pa bolj krajevnega pomena, učitelj ne vidi toliko, kolikor bi lahko.

Znano je pač vsakemu slovenskemu učitelju, kako potovanje so napravili lansko leto česki učitelji. To je bilo pravo potovanje za nadaljne njih izobraževanje.

Dragi tovariši! jednaka potovanja tudi lahko slovensko učiteljstvo osnuje, treba je le poguma in požrtvovalnosti. Od takih potovanj ima učitelj kaj koristiti, na takih potovanjih si more razvedriti duha, razširiti znanje sebi in narodu v korist.

Osnujmo si društvo, nekako društvo za učiteljska izobraževalna potovanja. In sicer po mojem nemerodajnem zmislu, tako: Vsak učitelj, komur je na srcu njegova na daljna izobrazba, naj bi pristopil temu društvu. Iz udov volil bi se potem odbor in sicer tako, da bi bil iz vsacega okraja jeden v odboru. To bi bil odbor v širjem pomenu. Iz tega širjega odbora bi se potem volil odbor treh mož, odbor v ožjem pomenu.

Dolžnost vsacega uda bi bila sledeča: Vsak ud plačeval naj bi mesečno v blagajno tega društva gotovo vsoto. V teku 10 mesecev bi se nabrala lepa vsota v blagajni. Ta denar bi se potem porabil

deloma za vožnjo, deloma bi ga dobil ud, kateri bi se udeležil potovanja; oni ud pa, kateri bi ne hotel ali mogel potovati, imel bi pa pravico denar nazaj zahtevati ali ga pa pustiti v blagajni za prihodnje potovanje.

Vsak odbornik v širjem pomenu imel bi pa dolžnost skrbeti, da bi vsak ud v njegovem okraju redno plačeval mesečne dóneske.

Odbor v ožjem pomenu imel bi pa skrbeti ob času potovanja za cenejo vožnjo, ceneja prenočišča in sploh za vse, kar je treba za potovanje.

Potovanja bi se potem lahko napravljala vsake počitnice in sicer na razne kraje, recimo jedno leto na Dunaj, drugo leto v Zagreb, Reko, Trst i. t. d.

In ko bi videla višja oblastva, kako hrepeni slovenski učitelj po nadaljni lastni izobrazbi, bodite prepričani tovariši, da bi darovala kak večji znesek društvu v porabo. Omenjam naj le slavni deželni odbor ali kak večji denarni zavod, rade volje bi določilo vsako leto neko vsoto društvu.

Cenjeni tovariši! Uvažujte te vrstice, ne odlašajte na negotove čase stvari, ki hoče koristi učiteljsvu sploh. Naj še kak g. tovariš izrazi svoje mnenje o tej stvari, mogoče, da se slednjič vender oživi jednako društvo. Pokažimo svetu, da tudi slovenski učitelji hrepenimo po popolnosti, da bodemo mogli reči: Malo nas je, a smo ljudje.

J. Š - a.

J e s e n.

Nazorna slika.

Da nazorni nauk uspešno gojimo, ne smemo ga obravnavati kot realni pouk, ampak moramo gledati, da se ujema z otročjim mišljenjem in čutom. Z nazornim naukom moramo pa tudi vplivati na učenčevo duševno življenje. Zaradi tega se ne smemo zadovoljiti s posredovanjem

vidnih nazorov, ampak se moramo ozirati tudi na verski, нравni in estetični moment. Na to se moramo posebno ozirati, ko izbiramo nazorna sredstva. Za vidne nazore ogledajo učenci predmet in natura, model ali podobo. Moramo pa tudi v omenjeno smer povedati učencem sedaj kako povest,